

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET“ ÉS A „MAGYARORSZÁGI
 ≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZOVETSÉGÉ“ NEK KÖZLÖNYE ≡

BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCZA 11-13. SZ. TELEFON 85-12.

Ezen lap közleményeinek utánnnyomását nemcsak szívesen megengedjük,
hanem tisztelettel kérjük is.

Megjelenik egyszer havonként. □ □ Előfizetési ára 1 évre 2 korona.

V. ÉVFOLYAM

1908 NOVEMBER

:: 11. SZÁM ::

TARTALOM: Új rendőrségi intézkedés a székesfővárosi lókinzások ellen. — Téli állatkinzás. — Az időszerű teendők főbbjei a madár- és egyéb állatvédelem terén. (II.) — A breszlai állatkertből. — *Egyesületi hírek:* A „Céldömölk és Vidéke Állatvédő Egyesület“, — A pozsonyi állatvédő egyesület. — A Körmenyi Állatvédő-Egyesület. — A Nyiregyházi Állatvédő-Egyesület működéséről. — Állatvédő Egyesület Aradon. — *Szemle:* A madarak téli etetéséhez. — Az állatvédelem és a közigazgatás. — A madárvédelem érdekében. — *Vegyesek:* Halottak napján. — Byron kutyája. — *Hírek:* A szombathelyi kulturpalota. — A „Pozsonyi Toldy-Kör“. — Scherz páter. — *Irodalom:* „A madarak hasznáról és káráról.“

Új rendőrségi intézkedés a székesfővárosi lókinzások ellen.

Sok évi tapasztalásból tudván azt, hogy erősebb hóesések és sikos utak idején fuvartulajdonosok s kocsisaik minduntalan vétenek a fuvarozás és lóvadás tárgyában kiadott tanácsi és rendőrségi rendeletek ellen, az idej első nagyobb hóesés napján (nov. hó 9-ikén) avval az írásos kérelemmel fordultunk a főkapitány uhoz, hogy szíveskedjék az idevágó rendeletek emlékébe idézésével s illetőleg új rendelettel az érdekelteket a fennálló szabályok betartására felhívni.

Másnap (10-ikén) már meg is jelent a következő rendelet:

A buda pesti m. kir. államrendőrség főkapitánysága.
39872./1908.

Rendelet.

A terhes szekerekkel való közlekedésről alkotott 470/1902. kgy. sz. szabályrendelet 7. §-nak rendelkezése szerint minden szekeret csak annyira szabad megterhelni, hogy a rakomány sulya egyrészt a szekér hordképességével, másrészt pedig figyelembe véve a használandó út minőségét is, a vonóállatok erejével helyes arányban álljon.

A 6. §. szerint téli időben a lovak éles patkóval látandók el.

Dacára ezen érvényben levő rendelkezéseknek, már az első nagyobb hóesés napján azt tapasztaltam, hogy a fuvarosok egy része a megnehezült ut-

viszonyok figyelmen kívül hagyásával a szekerek túlterhelése és a lovak kellő patkolásának elmulasztása folytán szekereiket szabályszerűen vontatni nem bírták és eltekintve az előidézett forgalmi zavaroktól, a vonó állatokat botrányosan kinozták.

Felhívom a fuvarosokat, a teherszállító vállalatok vezetőit és a magán teherkocsi-tulajdonosokat, hogy elől említett törvényes rendelkezések pontos betartását kötelességüknek ismerjék, azoknak alkalmazottaik által való betartására szigorúan felügyeljenek, az utviszonyoknak kedvezőtlenül befolyásoló időjárásban különösen hóesések alkalmával a kocsik túlterhelésétől tartózkodjanak, a lovak kellő patkolásáról gondoskodjanak, a megrekedt szekerek tovavontatásánál a kimerült állatokat ne kinozzák, hanem előfogatot alkalmazzanak.

A hivatkozott rendelkezések megszegése kihágást képez és az 1879. évi XL. t.-c. 86. §. értelmében 8 napig terjedhető elzárás és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Utasítom az összes kapitányokat és a rendőrségi főparancsnokot, hogy közlegeik kellő utasítással a teherkocsi-közlekedést állandóan és éber figyelemmel kísérik és a tapasztalandó kihágásokat, különösen az állatkinzási eseteket akadályozzák meg, a kihágást elkövetőket pedig jelentsék fel.

Budapest, 1908. évi november 10-én.

Dr. Boda Dezső s. k.,
főkapitány.

Ezen kívül már beadványunkat megelőzőleg, a rendőrségi főparancsnokság által kiadott napiparancsnban (nov. hó 9.) a következők foglaltatnak:

Különös gond fordítandó továbbá az őrszemek által a lépten-nyomon előforduló állatkinzások megakadályozására.

Az elakadt lófogatu kocsikhoz, valahányszor annak szükségét látják, a kocsist figyelmeztessék, hogy előfogatról gondoskodják, vagy a rakomány bizonyos részét rakja le alkalmas helyre és ily módon vegyék elejét az állatkinzásoknak. Arra is figyelemmel legyenek a rendőrök, hogy a lovak éles patkóval vannak-e ellátva.

Különösen a hidaknál, az utak lejtős helyein és a hólerakodó helyeken őrködjenek a rendőrök fokozottabb figyelemmel, hogy állatkinzások elő ne forduljanak. 8374. sz.

Budapest, 1908. évi november hó 9-én.

Lickl s. k.,
r.-főparancsnok.

Hálás köszönetet mondunk ezért egyfelől dr. Boda Dezső főkapitány, másfelől Lickl Géza főparancsnok uraknak a magunk, de a székesfőváros emberségesen gondolkozó és érző közönsége nevében is.

Az „Orsz. Állatvédő Egyesület”.

Téli állatkinzás.

E címen a P. H. nov. 10-iki számában az „Esti levelek” jeles írója, Zsolt, a székesfővárosban folyton megismétlődő lókinzásokat teszi szóvá, arra kérve a főkapitányt, hogy tegyen ez ellen valamit. Helyesen, okosan jegyzi meg, hogy „Az állatok védelme az emberek dekoruma”. Kell hát tenni valamit az állatsanyargatások ellen. Sikos, nehéz utakon félrakományt, homok felhintést, meredek helyeken kötelező előfogatot hoz javaslatba, egyuttal az előfogatu bérkocsik kérdésének megoldását és a brutális kocsisok lehetetlenné tételét sürgeti.

A nemes, emberies érzéstől sugalt e felszólalást örömmel vettük a kiváló lap hasábján és a kiváló ember tollából. Egészen szokatlan ez előttünk, akik az immár 25 éves orsz. állatvédő egyesületben hasonló irányokban küzdünk. Tisztelettel kérjük is ez alkalomból a napi sajtót, hogy sziveskedjék ezután több ügyet vetni erre a kérdésre is. Közérdekű és sok irányban mélyreható és messzemenő fontossága. A mi lapunk, az „Állatvédelem”, még nem törhetett elég tágas utat arra, hogy mindenfelé elvihesse az állatvédelem felkarolásának nagy nemzetgazdasági és közérdeklőségi jelentőségét; segítsen ebben a napi sajtó.

Különben megjegyezzük, hogy a mondott „Esti levél”-ben hangoztatott kívánalmak nagy része a székesfővárosi tanács és a rendőrfőkapitányság által e tekintetekben kiadott rendeletekkel bizonyos mértékben szabályozva van, de mi is szükségét láttuk annak, hogy a főkapitány ur emlékeztetébe idézzük f. hó 9-én kelt kérésünkben a télviz-idei lóanyargatásokat, kérve az azok tárgyában kiadott rendeletek felújítását s végrehajtásuk ellenőrzését.

Az „Esti levelek” nemes szívé és általunk nagyra-becsült íróját egyébiránt legyen tisztelettel arra kérnünk, hogy sziveskedjék közelebből érdeklődni egyesületünk működése iránt, mert akkor meg fog győződni, hogy amint Herman Ottó idejében, úgy ma is becsülettel állja a helyét s nem rajta mulik, hogy keveset lehet felőle hallani, hanem mulik azon, hogy tudósításait a napi sajtó sajnálatosan mostohául veszi, lapja az „Állatvédelem” közleményeit, évkönyvét, publikációit ismertetni elmulasztja s az egyesület 25 évi történetéről szóló művet, mely az idén jelent meg és a lapoknak megküldetett, kellő figyelmére nem méltatja, abból kellő tájékozódást meríteni s a tényeket publikálni, érdemesnek talán nem is tartja.

Pedig az egyesület mindezen publikációiból lehet csak meglátni azt, hogy éppen a Röck Szilárd hagyatéka óta fejt ki az orsz. állatvédő-egyesület az előzőknél lényegesen nagyobb, áldásosabb, sikeresebb tevékenységet; azóta kreálta a „Madarak és Fák napja” az „Orsz. ifjusági madárvédő liga” intézményt; azóta adja ki lapját s gyermek-naptárát, ez utóbbit ma 100.000 példányban; azóta alapította állatmenedék-házát s azóta egyesítette az országban általa létesített vidéki egyesületeket országos szövetséggé.

Olvassuk el csak kérem a mondott 25 év történetét s akkor... akkor aztán ám törjük el a pálcát.

Szerkesztő.

Az időszerű teendők főbbjei a madár- és egyéb állatvédelem terén.

II.

E lap f. évi 10-ik számában felhívtam a figyelmet azon fontosabb időszerű teendőkre, amelyekkel hasznos madarainknak segélyére, védelmére lehetünk; legyen szabad most néhány oly teendőt érintenem, amellyel egyéb hasznos állatainkat kell a télviz idejének már beállta előtt, de aztán az alatt is illetnünk.

A legelőről az istállóba jutó, a zöld eleségről a szárazra kerülő állat rendszerint megsynyli az életfeltételeiben beálló e változást, ha gondunk nincs arra, hogy kellő átmenetet létesítsünk abban. Mielőtt tehát télire istállóba, ólba, akolba szorítjuk állatainkat, tegyük számukra mindenekelőtt elviselhetővé e tartózkodási helyeket az által, hogy teremtsünk azokban a külső, szabad tartózkodáshoz hasonló viszonyokat azok ártaimai nélkül, tehát kellő férhelyet, tisztaságot, jó levegőt, szükséges hőfokot s a száraz elesésekre zöldet, vagy zöldet megközelítő anyagok, (pl. gumók, gyökerek) közbevetésével fokozatosan menjünk át, nehogy a rögtönös áttérés kivált emésztő szervi bántalmak képeben megártson állatainknak.

Kerülnünk kell nevezetesen a tulzsufolást, de a tulkevés számnak is az elhelyezését, azért, mert utóbbi esetben téli időn fel nem melegedhetik kellően az istálló és a fázó szervezet rosszabbul hasznosít s áthűlés folytán meg is betegszik; viszont az előbbi esetben túlmedves, tulmeleg és rossz levegőjűvé válik a tartózkodási hely s emiatt árt.

Mint hogy az elraktárolt, többnyire nagyobb készletben levő elesések ilyenkor erős romlásnak vannak kitéve, gondot kell fordítani azok helyes konzerválására, esetleges javítására és szigorú körütekintéssel való nyújtására. Óvakodni kell szóval a romlott elesések, fagyos eledel, tulhideg víz nyújtásától, penészes, korhadt, rothadt, avasodott s másképp romlott takarmányok adásától. Ha e romlásokon javítani még lehet, úgy javítunk azokon pl. főzéssel, forrázással, sózással s aztán hibátlan anyagok közé keverésével igyekezzünk azokat is lehetőleg anélkül kihasználni, hogy állatunknak megártana.

Veszedelemmé válhat az állatokra a tartózkodási helyeken keletkező léghuzam, mely éppen őszi és téli időben legkönnyebben létesül a belső és külső hőmérséklet nagy különbözősége miatt, falrepedések s ajtó-és ablakrések közelében.

Mindenképen hátrányos aztán az állatokra a szennyes környezet s a bőrükön és szőrük s tolluk között felgyülemelő mocsok.

Mig nyáron szabadban tartózkodva sok alkalmat van az állatnak önmagát tisztába hozni, addig télen, zárt helyen, erre nem forog fenn a lehetőség; azért egyfelől a környezet, a fekvő s álló hely, másfelől magának az állati testnek a tisztántartásával azon kell lennünk, hogy bőrük élettani működése szabályos maradhasson, élőködő apró állatok s növények azon

és abban tanyát ne üthessenek s hogy a szennyből ily paraziták állataink belső szerveibe se juthassanak.

Számos, igen veszedelmes betegség, mely az állományokat megtizedeli, de olykor meg is felezi, a tartózkodási hely (istálló, akol, ól, ketrec) egészségtelen voltára, névszerint annak tulmeleg, vagy tulhideg, sötét, nedves, romlott levegőjű, szennyes, léghuzamos minőségére és a nyújtott elesések és italok rosszasságára, ártalmasságára vezethető vissza.

Nincs előnyére továbbá az állatnak, ha rabként vesztegel, ha a külvilág mindig jobb levegőjétől s a szervezet működéséhez szükséges mozgástól huzamosan meg van fosztva. Ki kell hát olykor még télviz idején is bocsátani őket a szabad levegőre és pedig kedvező időjárás esetén lehetőleg naponta; már egy-két órai kinntartózkodás is igen jótékony reájuk s bajtól nem félhetünk, ha gondunk van arra, hogy az istálló (a tartózkodási hely) tulmeleg sohase legyen, vagyis a test a hideggel szemben tulérzékennyé ne váljék.

Már az ólmos, esős idő beálltával gondoskodnunk kell munkás állataink (a lovak, igás marhák) kellő patkolásáról, még inkább kell gondolnunk erre télen, mikor a sikossá váló utak gyakoribbak. Alig van gyötörőbb, rontóbb valami a munkás állatra, mint a tehernek sikos uton való továbbítása éppen amiatt, mert vasatlan körmeivel folytonosan csuszamlík, ki is siklik, elesik, lábát ficamítja, csontját törí, vagy legalább is valahol a testén felzuzódik.

A terhelés nagysága is, éppen télviz idején, a nehézzé vált utakon esik erős megfontolás alá; hiszen jó uton sokat elbir pl. egy pár ló, rossz uton pedig talán felét, harmadát se tudja kimozdítani. S nemcsak, hogy kinlódásszámba megy ilyenkor munkája, de testi romlásával, ereje kimerülésével kárára is van ez esetben gazdájának.

Aki hasznos állatoknak ura, aki azokkal bibelődik, könnyen kiegészítheti feladatait, kötelességeit állataival szemben az itt érintett főbb teendők figyelembe vételével. Egésztse is ki, hajtsa is végre azokat, nem csak a humanizmusnak hódolva, hanem eleget téve a maga kérérlhetlen anyagi érdekeinek is.

Zoophylos.

A breszlai állatkertből.

Nyári utazásaim: közben néhány napra Porosz-Sziléziába vetődtem. Időm rövidre lévén szabva, csupán másfél nap jutott Breszlaura. A sok füstös kémény és nyomasztó gyári levegő élvezése után, amelyben bőséges részem volt, jól esett egy kis nagyvárosias hangulat.

Hogy a sok zakatolásnak, gépek kattogásának, hangos parancsszónak, csigák nyikorgásának, vasutak dübörgéseinek utóhangjait elriasszam: végigjártam a képtárat, a rendkívül érdekes régi városházát, a dómot, (mely utóbbiban minket magyarokat is érdeklő ereklyét őriznek) és a város más nevezetességeit. Még három órai szabad időm volt a vonat indulásáig. Ekkor kis unokahugom, aki különben is nagyszerű Cicerónénak bevált, azzal a propositióval állott elő, hogy talán jó

volna az állatkertben az etetést megnézni. Ha rögtön villamosba szállunk, még idejében ott lehetünk. „No ez pompás ötlet — mondék — és megvalósításra érdemes.” Egy negyed óra mulván már künn is voltunk.

A kert meglehetősen terjedelmes, gyönyörű ágyásokkal és disznóvénnyel ékesített. Hugom, akit az éhes vadállatok ordítása valóságos lázas izgatottságba ejtett, mindenekelőtt a puszták félelmes vadjainak ketrece elé kalauzolt. Természetes, hogy az etetés itt is csak azt a megszokott képet nyújtotta, amelyet minden állatkertben hasonló alkalommal szemlélhetünk. Azt azonban meg kell jegyezni, hogy oly gyönyörű példányát a bengáli tigrisnek és berber-oroszlánnak, mint itt, még keveset láttam. Meg is bámulta az ott lévő publikum, ki tudja, hányadszor. Hanem amikor oroszlán ő felsége királyi ordítását hallatta, a publikum hódoló bámolatát lerontotta a fülek érzékenysége s a pavillon egyszerre üres lett. Jó magam is, a rövid időt felhasználandó, nem bízom magam egészen kalauzom vezetésére, hanem magam is körülnézelődtem.

Mindenekelőtt szemembe ötlött egy igen csinos görög stílusban épült pavillon Valódi, csendes tuszkulumbenyomását keltette bennem. Lépteimet ide irányítottam. Szép, tágas átriumba léptünk, egyik oldalon hatalmas vízmedence, másik oldalon kényelmes, nagy ketrecek. Még jókor jöttünk, hogy a két Jónást, akarom mondani vizilovat megláthassuk. Épp akkor végezték a vacsorát s óriási hőség lévén, egyenesen a fürdőbe mentek; onnan többé ki nem mozdultak „semmi szóra, semmi biztatásra”. Csak most vonták magukra figyelmemet nehézkes, csoszogó lépések. Az elefántok megkezdtek esti sétájukat. Az egyik hatalmas indiai, a másik már nagyon öreg afrikai példány. Ez utóbbról úgy lógott a bőr, hogy azt a benyomást keltette, mintha nem reá szabott rendkívül bő nadrágot hordana. Az agyara meg olyan keresztül-kasul odvas, hogy fogtechnikus legyen a talpán, aki azt alaposan ki tudja reparálni. Más-különbön nagyon barátságos természetű állatok. Folyton azon voltak, hogy a közelükbe jutott nézőt orrmányukkal megsimogassák.

A vastagbőrűek hajlékából kilépvén, már messziről szemembe ötlött egy kékre festett, derős hangulatot keltő, karcsu tornyos törökös épület. Hogy e pavillon miket rejt magában, azt a nem épen furfangos szemlélő is könnyen kitalálhatja. U. i. a bejárat előtt diszeleg egy orangutang ércbe öntött nemes és daliás alakja. A szegény pára nem régiben fejezte be e nyomorúságos földi pályát és a hálás publikum, amelyet sokszor jó kedvre hangolt *talpraesett* mozdulataival: megörökíté e drága halott emléké. Ki meri hát mondani: „Sic transit gloria mundi!”

Kétségtelen, hogy az épület külseje vonzó és érdekes. Hát még belülről. Az a sok mókázó gyermek, az a sok ugráló, bukfencező majom! Valóságos gaudium. Az én figyelmemet a sok közül csak két ketrec vonta magára. Az egyikben egy csimpánz terült el kényelmesen és a félig lehuny szemekből alattomos tekintet villant elő. Más-különbön a megtestesült flegma. A ketrec kocogtatására, a sok inzultusra egy mocnással sem reagált, mintha becses személyén kívül

senki és semmi nem léteznék. Szinte ki lehetett olvasni azokból az okos, de végtelenül ravasz és sunyi szemekből az állat gondolatát: „No, hiszen leshtetek, amíg megmozdulok”. Egy körülmény mégis felrázta a látszólagos letargiából, sőt felvillanyozta. Az őt ismert lépteit hallotta. Hirtelen talpraugrott, oda rohant az ajtóhoz és megvárta látogatóját. Ez kizárván a ketrecajtót, a csimpánz kinyitotta azt. A vacsorát hozták, még pedig fött áfonyát. Az őt azt állítá, hogy ez az állat legkedvesebb eledele. A majom most hang nélkül elvevé a kanalat és bögrét s jóízűen falatozott. Látszott rajta, hogy izlik az eledel s inyenc módjára nyelvvel néhányszor csettintett. Midőn a bögrében már csak a lé volt, a kanalat odanyújtá az őrnök, az edényt ajkához emelé és tartalmát kényelmesen kiszűrölte. Ezután az üres bögrét odaadta az őrnök s kezét nyújtott neki fejbőlintás kíséretében. Azután az ajtóhoz kísérté, ismét kezét nyújtott s meghajolt a távozó előtt olyan grandezzaival, hogy bármely spanyol grandnak becsületére vált volna. A ketrec ajtaját maga tette be. Ekkor a publikum felé fordult és a ketrecben hagyott körtét kezdte rágicsálni. De, amidőn a báméskodók ingerléseit már megsokalta, szinte lenéző tekintettel hátat fordított a tapintatlan publikumnak és visszafeküdt helyére. S épp úgy, mint etetés előtt, ezentul sem reagált semmire a világon.

Még egy ketrecben találtam érdekes lakókat. Egy maki-majom és egy tatu közös fülkében. Az öves-állat lomha mozdulatlanágban fektüdt hátpáncélján, a maki pedig szorgalmasan kutatva szedegette belőle az alkalmatlan parazitákat. S úgy látszik, nagyon megszokták, különösen a majom, a társas együttélést, sőt bizonyos foku szimpátia is fejlődhetett köztük, ami a következőből kitűnik: A cédulákon ugyan világosan volt kiírva, hogy tilos az állatokhoz nyulni, de egy őrizetlen pillanatban mégis rávitt a kíváncsiság ezen rokonszenv kipróbálására. Hogy a majom minden mozdulatra reagál, azt tudtam. Én a tunya tatura voltam kíváncsi. Meg is löttem egy-kétszer a kezem ügyében levő ernyővel. Erre aztán olyan jelenetet láttam, amelyre nem voltam elkészülve. A maki szikrázó szemekkel, éktelen dühvel, az övest saját testével fedezve, neki rontott az ernyőnek. S hogy azt idejében visszahuztam, tőle kitelhető ádáz erővel fölugrott a rácsra s azt fogcsikorgatva rázta. S innen mindaddig nem tágitott, éles karmait felém nyújtogatva, amíg csak el nem távoztam. Az ajtóból visszaneéztem. A feldühödött állat még mindig a rácsba kapaszkodott s kimondhatatlan boszuvágyat kifejező szemével kísérté meggyűlölt személyemet. A tatu meg, úgy látszik, jól tudva, hogy milyen önfeláldozó védője van, még csak meg sem mozdult.

Ugy hiszem, hogy ilyen önfeláldozó barátság mának már csak az állatoknál található. *Reisz Irén.*

Egyesületi hírek.

A „Celldőmők és Vidéke Állatvédő Egyesület” f. évi október hó 10-ik napján Göttmann Bódog elnöklete alatt választmányi ülést tartott. Jelen voltak: Dukai Takách Mártonné és Nagy Sándor alelnökök, Szórády Dénes titkár, Barabás Ernő pénztáros, dr. Pletnits Fe-

renc ügyész, Pálincás Géza, dr. Szinek Izidor és Bisczky Ödön választmányi tagok.

Elnök a megjelent választmányi tagok üdvözlésével az első választmányi ülést megnyitotta.

Titkár jelenti, hogy egyesületünk alapszabálya a m. kir. belügyminiszter ur által jóváhagyva visszaérkezett.

Tudomásul vétetett.

Titkár jelenti, hogy az O. Á. V. E., a mi anyaegyesületünk, 166 példány állatvédelmi kiadványt küldött, melyet egyesületünk tagjai között nagy részben szétosztattunk. Ingyen kapták tagjaink az „Állatvédelem” c. szaklap január-juliusi számait.

A választmány az O. Á. V. E.-nek irántunk tanúsított jóakaratu támogatásáért hálás köszönetét fejezi ki.

Pénztáros jelenti, hogy tagsági díjakból félévre befolyt: 116 kor., kiadatott: 72.63 kor., be nem folyt még: 21 kor.

Tudomásul vétetett.

Elnök indítványozza, hogy a folyó évi bevételből szereztessék be 1 drb. galambduc etető, 1 drb. etetőszekrény, 1 drb. ablakbetető és 10 drb. A mintájú fészekodu.

A választmány az indítványt elfogadja és a közgyűlésnek is elfogadásra ajánlja.

Az 1909. évi költségelőirányzat következőkép állított össze:

1. Szükséglet:

50 drb. A mintájú fészekodu á 70 fillér	35.—	K
1 „ galambduc etető	10.—	„
1 „ etetőszekrény	8.—	„
1 „ ablakbetető	2.—	„
Alapszabályok kinyomatása 500 példányban	48.—	„
Nyomatványokra	45.—	„
Postai költségre	15.—	„
Előre nem látott költségekre	20.—	„
„Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségé”-nek tagsági díja 132 tag után	92.40	„

összesen: 275.40 K

2. Fedezet:

1908. évi pénztármaradvány	17.27	K
Tagsági díj 1909. évre 132 tag után á 2 kor.	264.00	„
Alapító tagsági díj	40.—	„

összesen: 321.27 K

Az iskolás gyermekek számára Göttmann Bódog 50 drb., dr. Pletnits Ferenc 50 drb., dr. Szinek Izidor 25 drb., Pálincás Géza 25 drb. és Bisczky Ödön 20 drb. „Gyermeknaptár”-t ajánlott fel.

Elnök indítványára elhatározta, hogy a járásbeli iskolák vezetőihez felhívás intéztessék „Ifjusági Madárvédő Liga” alakítására.

A „Celldömölk és Vidéke Állatvédő Egyesület” közgyűlését f. évi december hó 6-ik napján d. u. 3 óraker fogja Celldömölkön a városháza tanácstermében megtartani.

A választmányi ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére felkérték dr. Szinek Izidor és Bisczky Ödön választmányi tag urak.

Göttmann Bódog elnök buzgólkodása folytán egyesületünk 12 új taggal szaporodott.

Szórady Dénes, titkár.

A pozsonyi állatvédő egyesület gyakorlati működését serényen folytatja. Október közepén a városi ligeti díszkertben 50 fészekodu helyeztetett el és egy nagy etető kunyhót állított fel. Hasonló intézkedéseket az áll. polg. leányiskola és az állami tanítónőképző-intézet kertjében is foganatosított. Mindkét intézet igazgatói Krammer József és Wollmann Elma kiváló szeretettel karolták fel ezen törekvéseket. Az áll. tanítónőképző intézetben Wollmann Elma igazgatónő intézkedése folytán a természetrajzot Herczeg Kamilla tanárnő a szép iskolakertben tanítja. A kertben egy nagy méhes és baromfiudvar is van. Az igazgatónő már évek óta télen az ablakokon etetőszekrénykéket függeszt fel. A gyermekeknek meghagyja, hogy a madarakat etessék. Sok cinege és egyéb éhes madár szokott a fagyos napokon a szekrénykéken megjelenni s a gyermekek nagy gyönyörűséggel szemlélik az apró sereg fürge sürgölődését.

Az egyesület ugyancsak az említett irányban működik a pozsonyi ligetekben és parkokban. A polgármester helyettesének Kumlik Tivadarnak előzékenysége folytán az egyesület a városi ligetben 50 Berlepsch-féle fészekodu aggatott ki.

Két újabb népiskolának és pedig az orth. és neolog elemi iskola folyosóit oly módon díszítette föl az egyesület, hogy a falakon fészekodukat és ezek mellett részben kitömött, részben faragott madarakat függesztettek fel; úgy hogy a gyermekek figyelme állandóan a madárvédelemre irányul. Ugyanezen iskolák ablakai egy száz éves fasorra nyílnak, melynek fain több odut fog az egyesület elhelyezni. A fásor előtt pedig etetőszekrények lesznek felállítva. A többi elemi iskolák folyosóin készült rendkívül izléses fecskefészkeket fog az egyesület elhelyezni. A fészken a fecske látható, amint fiait táplálja. A fészek alatt pedig egy felírás lesz, mely a gyermekeket a madarak védelmére buzdítja.

Az egyesület november 22-én, d. u. 5 óraker tartja meg közgyűlését a városháza nagytermében.

A Körörmendi Állatvédő-Egyesület elnöki tisztéről, — mint mult számunkban jelentettük, — Sipos Antal főerdész lemondott. Mint ujabb értesülünk, az egyesület elnökévé Perényi Antal prépost-plébános választott, kit tisztségében örömmel üdvözölünk.

A Nyiregyházi Állatvédő-Egyesület működéséről a következő öröndetes adatokat közölhetjük:

Az egyesület vezetőinek közbenjárására a város a Gyermeknaptárból 1000 példányt vásárolt az elemi iskolákban való szétosztás végett.

Az egyesület titkára Kubacska István tanító 800 Gyermeknaptárt rendelt elárúsításra.

Májerszky Béla polgármester, egyesületi elnök és Balla Jenő v. tanácsos alelnök folyton lelkes támogatásban részesítik az állatvédelem ügyét és az ő befolyásuknak köszönhető, hogy a város az idén is 60 fészekodu hozat.

Az egyesület tagjainak száma 123-ra szaporodott.

Az Országos Ifjusági Madárvédő Liga tagjainak száma a nyiregyházaitanulóiifjúság körében 925-re emelkedett.

Állatvédő Egyesület Aradon. Az állatvédelem nemes ügye, melyet 2 évvel ezelőtt *Lukácsy Lajos dr.* és *Horváth Kornél dr.* megpendítették, a társadalom lelkes ügybarátainak fáradozásai folytán szerencsés fordulópontra jutott. *Csernovics Diodor dr.* miniszteri tanácsos állami jószágigazgató kezdeményezésére október 28-án *Lukácsy Lajos dr.* elnöklete alatt az állatvédelem lelkes hívei előértekezletet tartottak, melyen az „Állatvédő Egyesület” megalakításának módozatait beszélték meg. A gyűlésen, — az aradi napilapok hiradása szerint, — közlekedéssel elhatározták, hogy november hó közepe táján alakuló gyűlést fognak tartani, melyre Arad város és megye egész intelligenciáját meghívják. A megalakítandó egyesület védnökéül *Károlyi Gyula gróf főispánt* kérik fel. Az előkészítő értekezlet a megalakulás körüli teendők elvégzésére egy kisebb bizottságot küldött ki, melynek tagjai *Lukácsy Lajos dr.* elnöklete alatt *Horváth Kornél dr.* és *Réthfalvy Jenő* segédtitkár.

Összinte örömmel regisztráljuk a hirt és meg vagyunk róla győződve, hogy a kiváló vezetők kezében az ügy a lehető legfényesebb eredménnyel fog rendeztetni.

SZEMLE.

A madarak téli etetéséhez a berlini „Thierschutz Korrespondenz” szilárd lepények készítését ajánlja. Az alkatrészek: különböző magvak, u. m. mák, kender, zab, napraforgómagvak stb., továbbá zsemle, husdarábok, szárított bodzabogyók stb. Ezekhez az anyagokhoz valamivel több, mint félannyi olvasztott marhafaggyut keverünk. A forró, folyékony keveréket egy közönséges mázos agyagfazékban kihűlni engedjük, kiborítjuk valami deszkafélére, vagy asztalra, mely fölé egy tetőt alkalmazunk, mely esőtől és hótól megvédi az eleséget és etetőhelyet. Ennek a lepényfélének előnye az, hogy minden fajta madár, rovarérvő és szemmel élő egyaránt táplálkozik belőle.

—yi—

Az állatvédelem és a közigazgatás. Lapunknak egy lelkes és érdemes barátja felhívta figyelmünket a „Magyar Közigazgatás” október 4-iki számában fenti cím alatt megjelent cikkekre, melynek szerzője *Kiss Mihály*, Barsvármegye árvaszéki elnöke. Ez a cikk az állatvédelem ügyének finom érzékével és meggyőző érvelésével éppen az említett tekintélyes szaklapban oly becses szolgálatot tesz, hogy kellemes kötelességünknek tartjuk olvasóinkat a cikk néhány tételével megismertetni.

Ilyenek: „A nyugateurópai nagy nemzetek társadalmi életében az utolsó években mind nagyobb jelentőségre emelkedik az állatvédelem.

Az állatvédelem nem egyéni érzélgés gyümölcse, hanem a kulturális haladás erkölcsi fegyvertárának egyik legértékesebb alkatrésze.

Felismerték a gondolkodók azt, hogy a társada-

lom kulturális színvonalának, a nép műveltségi fokának s azon műveltség benső erkölcsi értékének emelésére hatékonyabb szervezeti eszközt alig lehet találni az állatvédelemnél.

Hiszen a tömegek lelki fejlődésének megállapítására alig lehet alkalmasabb gyakorlati módszer annak megfigyelésénél, hogy a társadalmi osztályok minő bánásmódban részesítik az állatokat.

Valamint az emberi társadalmon belül nem az erősek korlátlan uralma képviseli a haladó életfejlődés alapját: úgy az emberi társadalom és az állatvilág közötti viszonyokban sem szabad az ember korlátlan uralmát gyakorlatilag érvényre emelni, ha valódi haladást kívánunk megvalósítani.

A polgárosult művelt társadalom az állatvilággal szemben is olyan bánásmódot és viselkedést fog tanúsítani, amilyen az abban uralkodó eszményi életfelfogásnak megfelel.

A magyar társadalom körében már több év óta fáradoznak nemeslelkű emberek, hogy az állatvédelem céljaival megismertessék a közönséget, de sajnos, ezen fáradozásnak vajmi csekély sikere tapasztalható.

Elszomorító, hogy a népetetésnek legilletékesebb tényezője a közigazgatás körében nem történt eddig számbavehető mozgalom, mely az állatvédelem ügyét felkarolta volna.

Nagy ideje volna már, hogy a népetetésnek leghivatottabb szervezete, közigazgatási hatóságaink is talpra álljanak és befolyásukat az állatvédelem ügyének szolgálatába állítsák.

Jól tudjuk ugyan, hogy nem rendőrigazgatás és a rendőri bírásokozói közegei hivatottak csupán arra, hogy az alsóbb néposztályoknak az állatvilággal szemben tanúsított viselkedését megjavítsák, mert hiszen az a népnevelésnek egyik nagy problémája. A nép lelki világából, annak kedélyvilágából kell a durva érzéketlenséget kiirtani s helyébe az állatvilág iránt való jószágot és szeretetteljes érzelmeket beültetni.

Egyház és iskola, valamint időszaki sajtó azok a lényeges tényezők, melyek ezen alapot megerősíthetik s gyarapíthatják; de ez irányban is nagyon sokat tehet a társadalmi élet vezetésében nagy szerepet betöltő közigazgatás hatósági szervezete, mely más kulturális tényezőkkel karöltve az alsóbb néposztályok ilyenmő kihágásai felett a közhatalmat gyakorolja.

Midőn tehát a magyar társadalom kulturális színvonalának felemelésére oly óriási befolyással bíró állatvédelmet közigazgatásunk szervének pártfogásába ajánljuk: egyidejűleg az egyház és iskola, valamint a sajtó mindenrendő munkásaihoz fordulunk és kérjük lelkes pártfogásaikat; mert aki az állatvilággal szemben tapasztalható kegyetlenségek és durvaságok ellen küzd, az a polgárosulás magasabb fejlődését mozditja elő.

Meleg köszönetet mondunk az ügy nevében az író lelkes felszólalásáért és midőn reméljük, hogy felhívása a magyar közigazgatás érdemes munkásainál visszhangra fog találni, ügyünk kiváló pártfogójához azt a kérést bátorkodunk intézni, hogy az állatvédelem

érdekének a jövőben is minél többször szenteljen a jelenlegihez hasonló becses szolgálatot.

A madárvédelem érdekében. Az Árvamegyei Általános Tanítóegyesület hivatalos közlönyében Adamovich Pál kir. tanfelügyelő ezen cím alatt „Tankerülem lelkes tanítói karához“ egy úgyszeretetteljes felhívást tesz közzé az Országos Allatvédő Egyesület által létesített Országos Ifjúsági Madárvédő Liga terjesztése érdekében. A tanfelügyelő ur felhívása a Madarak és Fák napjának intézményéből indulván ki, felszólítja a tanítókat, hogy meggyőzzék a madárvédő ligát és azt a hitét fejezi ki, hogy a t. Tanító urak a legnagyobb lelkesedéssel fognak majd hozzá ezen igazán szép és nemes ügy felkarolásához s megjegyzi, hogy kiváló öröme szolgálna az a tény, ha minél előbb tömegesen jelentenek, hogy a Liga megalakított. Az árvamegyei tanfelügyelőnek ez a felhívása, melyet örömmel regisztrálunk, megfelel gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 27171—908. sz. alatt június 15-én kelt és lapunk augusztusi számában méltatott nagy jelentőségű rendeletének, mely az Orsz. Ifjúsági Madárvédő Liga szervezését az összes tanfelügyelőségeknek köteleességévé tette.

VEGYESEK.

Halottak napján az idén is diszes koszoruk elhelyezésével adott kifejezést egyesületünk elhunyt jeles pártfogóinak. Röck Szilárd sirjára t. tagunk, Grimm Gusztávné; Etlényi Lajos, Seiff Berta és Matild s Seiff József és neje sirjára pedig Hänszler Károly tb. titkárunk volt szives a koszorukat letenni.

Byron kutyája. Olvasóink közül talán kevesen ismerik a nagy költőnek kutyája iránt tanusított ritka szeretetét és becsülését. Byronnak egy kedves newfoundlandi kutyája volt, melynek halálakor egy drága síremléket állíttatott, mely a Newstead-i uri lak kertjének mind a mai napig sokak által felkeresett díszét képezi. Habár a nagy költő ritka szeretetének erejét részben annak tulajdoníthatjuk, hogy nem igen kedvelte az embereket, mégis érdemesnek tartjuk Byron kutyájának emlékét feleleveníteni most, midőn száz éve múlt, hogy Byron kutyájának emlékét megörökítette. Felette érdekes nemcsak az a gyönyörű költemény, melyre a kutya halála a költőt lelkesítette, de az említett síremléken olvasható és a költő által szerkesztett felirat is, mely következőleg szól: „E hely közelében fekszenek maradványai egynek, aki szépséggel birt húság nélkül, erővel hencégés nélkül és bátorsággal vadság nélkül. Birta az ember valamennyi erényét, annak gonoszúsága nélkül. Ez a magasztalás, mely üres hízolgés volna, ha egy ember hamvai fölé lenne írva, csak méltó elismerése Boatswain-nak, egy kutyának, mely született Newfoundlandban 1803. évi május hóban és elhunyt Newstead-Abbey-ban 1808. évi november hó 18-án.“ Byron 1811-ben kelt végrendeletében elrendelte, hogy hű kutyájának közelében, a kertben temetessék el, ami 1824-ben meg is történt.

—yi—

HIREK.

A szombathelyi kulturpalota a muzeumok és könyvtárak szövetségének és számos meghívott vendégnek jelenlétében október hó 11-ikén nyitott meg. A kulturpalota, illetőleg vármegyei muzeum gyűjteményeinek létesítése körül a legfőbb érdemeket szereztek: Kárpáti Kelemen prem. igazgató, két évtizeden át tartó nagy munkájának eredménye a muzeum nagyszerű ethnográfiai osztálya; Chernel István és Miskó Kálmán báró állanak mellette a megalkotás nagy munkájában. Chernel István — így írja a „Vasvármegye“ — az országos híres ornithologus teremtette meg a muzeum természetrajzi osztályát. Az emeletnek a főbejáratnál jobbra eső részén van a természetrajzi szakosztály két tágas terme. Az első teremben van a bogarak és hullók csoportja, ebben a teremben van továbbá elhelyezve a Weisbecker—Piers-féle herbárium, mely Vasvármegye teljes flóráját tartalmazza. A szakosztály másik termében van a muzeum másik büszkesége: Vasvármegye madárvilága 16 szekrényben, biológiai csoportokban elhelyezve. A gyűjtemény zömét a terem berendezője, Chernel István ajándékozta a muzeumnak, mintegy 220 darabot. Ez osztályra nézve azt írja a „Vasvármegye“, hogy az elrendezés utólrhetlen tökéletessége egyedül áll az ország összes muzeumi hasonló zsánerű osztályai között, még a Nemzeti Muzeummal sem tehetünk kivételt, ahol ugyancsak Chernel István rendezése érvényesült az ornithográfiai osztályban. A preparálás tökéletességét, az elrendezés és csoportosításban nyilvánuló művészetét illusztrálja egyetlen csoportja is: a Vasvármegyében található varjak, amint egy nyulat lakmároznak.

A „Pozsonyi Toldy-Kör“ irodalmi bizottsága október hó második felében tartotta első ülését dr. Vutkovich Sándor elnökle alatt, mely ülésen Thaly Kálmán orsz. képviselő is jelen volt. Ez ülésen dr. Kováts Lajos előterjesztette a szocial-paedagógiai vitaestély programját. Egyelőre három vitaest rendezésével bizta meg a bizottság Kováts Lajos dr.-t, u. m.: 1. A természet védelme az iskolában (november). 2. A művészet az iskolában (december). 3. Tanítás a szabadban (január).

Scherz páter. Dr. Kováts Lajos, a pozsonyi Á. V. E. titkára, minden szépek és jónak lelkes felkarolója, a „Westungarische Grenzbote“-ban feleleveníti vaszojai Scherz Károly Pozsony városi káplán emlékét, aki 1888-ban elhalálozott és aki több mint hatvan éven át mint példás lelkipásztor működött. Scherz pátert hívei imádásig szerették, mert ő lelkipásztorságának egész ideje alatt mint valódi lelkipásztor híveinek, kivált a szegényeknek valóságos atyja volt, minden bajban segítőjük, veszedelemben védőjük, nyomorúságukban áldozatkész támogatójuk volt. Elhunytakor több mint 20,000 ember könyvezve kísérte utolsó útjára. Scherz páter nagy állatbarát is volt, aki nem nézhette az állatok kínzását. Ő volt az, aki saját költségén kivitte azt, hogy ma már a gypmester a kutyákat nem a barbár dróthurokkal, hanem bőr és kaucsuk borította eszközökkel fogdossa.

IRODALOM.

„A madarak hasznáról és káráról.“ Irta Herman Ottó. Harmadik bővített kiadás. — Herman Ottónak ez a mind szakszempontról, mind pedig irány dolgában elsősorú és hasonló szakművek színvonala fölé helyezett munkája, mely a külföldön is osztatlan nagy elismerést aratott, immár ismét új és bővített kiadásban jelent meg, mint a földmívelésügyi miniszter 1908. évi 13. számú kiadványa. A magyar közönség ennek a pompásan kiállított értékes munkának már sok ezer példányban közkezen forgó két kiadását jól ismeri és becsüli, és ez a körülmény felment bennünket attól, hogy a munkát most érdemileg és kimerítőleg ismer-tessük és méltassuk, és azért csak e harmadik kiadás-nak az előbbiekkal szemben lényegesen bővített tartal-máról kívánunk röviden megemlékezni.

Már a munkának terjedelme is négy és fél ivvel nagyobb, mint az eddigi kiadásokéi.

Érdekes bővítést találunk mindenek előtt „A madár szava értelmezve“ című fejezetben, amennyiben egy külön kis sorozat tünteti fel, hogy a magyar nép mily élethíven festi illő szóval a madár szavát.

Tűzetes bővítés foglaltatik a „Védjétek a madarat“ című fejezetben, mely amellett, hogy a t. olvasóink előtt ismeretes Csörgéy-féle utmutatóra utal, részletesen emlékezik meg a fészekodukról, azok mértékeiről, alkal-mazási módjáról stb.

Hasonló, a részletekre kiterjedő gond van fordítva az „Ettessétek az ég madarait“ című fejezetre, amennyiben itt is az etető-készülékek bővebben vannak ismertetve.

A munkának leíró része jelentékenyen lett bővítve. Ennek bevezető része: „A madár termete és külső részei“, „A madár csontszervezetéről“, „A zsigerekről“, új fejezetek, melyek igen becses adatokat szolgáltatnak a madártest ismertetéséhez. „A madárfajok leírása“ is jóval gazdagabb, mint az előbbi kiadásban, amennyiben a jelen munkában 108 madár van leírva és ábrában bemutatva a második kiadás 88 leírásához képest. A fajok száma is bővült, amennyiben pl. a házi- és mezei-veréb élesebb jellemzése szükségesnek találtott. A törvényes védelemben részesülő madarak között felsoroltatnak azok a fajok is, melyek utólagosan vétettek fel, u. m. a kék vércse, a vörös vércse, a fehérkormány vércse, a fehér gólya, a fekete gólya és a vizirigó.

A munkát négy színes kép és 138 ábra díszíti, melyek Csörgéy Titusznak, a magyar ornithologiai központ titkárnak és Vezényi Elemérnek rajzai után készültek és rég elismert kiválóságokkal és élethűségükkel nagyban emelik ennek a valóban élvezetes olvasmálynak értékét.

E harmadik kiadáshoz irt „Elüljáró szó“-ban Herman Ottó megemlékezik az 1901. és 1903-ban megjelent kiadásokról és bevezeti e harmadik kiadásnak megjelenését többek között a következő szavakkal:

„Utnak indul a harmadik kiadás ugyanannak a

férfiúnak rendeletére, ki az első kiadást is életre keltette. Ez a férfiu, — a világ tudja, — Darányi Ignác, „a kisemberek és kismadarak legjobb barátja“, ki alatt különösen a madárvédő intézkedések, a madárvédő és gazdaság-madártani irodalom olyannyira megerősödtek, hogy a művelt külföld figyelmét a legszélesebb és legilletékesebb körökben is magukra vonták. Éppen ez a fejlődés tette szükségessé a munka bővítését.“

Bevezető sorainak végén Herman Ottó oda konkludál, miszerint el lehet mondani, „A felsőbbbség a maga részéről minden intézkedést megtett, a többi immár a legnagyobb hatalom: a társadalom kötelessége.“

Teljes szívvel osztozunk Herman Ottó eme szózatában, úgy abban is, melylyel a madarak védelméről szóló fejezet végén apostrophálja a közönséget:

„Nem pusztá szóval, nem is jajgatással, hanem tettel védjük madarainkat!“ —yi—

Szerkeszti MONOSTORI KÁROLY tanár, egyesületi titkár, felelős szerkesztő.

Kiadja az ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET.

Az Országos Állatvédő Egyesület kiadásában megjelent és az egyesület helyiségében (Ernö-u. 11—13) kaphatók:

ÁLLATVÉDŐK TÖRVÉNYKÖNYVE. Az állatvédelemre vonatkozó összes és az állategészségi nevezetesebb törvények és rendeletek gyűjteménye. Irta: K. Nagy Sándor, pestvidéki kir. törvényszéki bíró. Harmadik kiadás. Ára 60 fillér.

AZ OKSZERÜ MADÁRVÉDELEM ESZKÖZEI. Irta Chernel István, a Kőszegi Állatvédő Egyesület elnöke. Ára 30 fillér.

LÓGONDOZÁS. A lóismeret és lóhasználás rövid foglalatja. Irta: Monostori Károly. Ára 60 fillér.

MAGYARORSZÁG MADÁRVÉDELMÉNEK TÖRTÉNETE, FEJLŐDÉSE ÉS JELENLEGI ÁLLAPOTA. 27 ábrával, 3 grafikai táblával. Irta: Kukuljevič József. Ára 1 korona.

AZ ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET HUSZONÖT ÉVI MŰKÖDÉSE és az állatvédelmi törekvések Magyarországon. Irta: Máday Izidor. Ára 1 korona.

A SZEMELLENZŐRŐL. Irta: Pákozdy László. 4 képpel. Ára 20 fillér.

AZ ÁLLATVÉDELEM FONTOSSÁGA AZ EMBERISÉG MŰVELŐDÉSÉNEK SZEMPONTJÁBÓL. Irta: Kukuljevič József. Ára 20 fillér.

Országos Állatvédő Egyesület.

ÁLLATVÉDELEM

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET“ ÉS A „MAGYARORSZÁGI
 ≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ“ NEK KÖZLÖNYE ≡

BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCZA 11-13. sz. TELEFON 85-12.

Ezen lap közleményeinek utánnomását nemcsak szívesen megengedjük,
 hanem tisztelettel kérjük is.

Megjelenik egyszer havonként. □ □ Előfizetési ára 1 évre 2 korona.

V. ÉVFOLYAM

1908 DECEMBER

∴ 12. SZÁM ∴

TARTALOM: Módosított intézkedések az ebzárlatok tárgyában. — Madárvédelem a székesfővárosban. — Az időszerű teendők főbbjei az állatvédelem terén. — *Egyesületi hírek:* A pozsonyi állat- és madárvédő egyesület közgyűlése. — A kassaiak és az állatvédelem. — *Állatok világa:* Tudomásul. — A megszokás hatalma az állatoknál. — *Szemle:* A madárvédelem érdekében. — A bikaviadatok áldozatai. — Internationaler Frauenbund für Vogelschutz. — A lövésre megzúntatása Ausztráliában. — Az apáca-lepke pusztítása és a madarak. — Madártollak és hullák, mint kalapdiszkek. — Állatvédelem a belga parlamentben. — *Hírek:* Személyi hírek. — A természet védelme. — A Berliner Tierschutzverein és a Deutscher Tierschutzverein. — *Vegyesek:* A karácsonyfa mint madáretető. — A vonuló madarak megjelölése. — A Roccoli. — *Irodalom:* Lóra vonatkozó előadás katonai reáliskolában. — „Recht den Rechtlosen!“

Módosított intézkedések az ebzárlatok tárgyában.

Az ebveszettség esetén alkalmazott rendelkezések különösen a zárlatok tekintetében, úgy az országban mindenütt, mint Budapesten is nem levén egyöntetűek, egyesületünk ez ellentétes eljárásoknak rendeleti uton leendő megszüntetése érdekében a következő kérelemmel járult a földm.-ügyi m. kir. miniszter urhoz:

Sz. 381/1907.

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

Engedje meg Nagyméltóságod, hogy az alábbiakban az ebveszettség ellen fennálló közigazgatási intézkedéseknek a gyakorlatban való alkalmazása körül a

székesfőváros területén felmerült néhány ellentétre reá mutathassunk és az ellentétes eljárásoknak rendeleti uton leendő megszüntetését Nagyméltóságodtól mély tisztelettel kérelmezhezzük.

Az ebzárlat idején szabadon járó (pórázon nem vezetett) és e miatt a gyepmester által befogott ebek kiadatása körül a székesfővárosi kerületi előljárásságok nem követnek egyforma gyakorlatot. Egyes kerületi előljárásságok az állategészségügy rendezéséről szóló 1888. évi VII. t.-c. 68. §-a és a törvény végrehajtási rendeletének 188. §-a értelmében az ebzárlat idején befogott ebet egyáltalában nem adják ki, hanem kiirtatják, amely eljárásukat a székesfővárosi 654/901. kgy. számú ebtartási szabályrendelet 22. §-a is igazolja. Más kerületi előljárásságok ellenben veszettségnek, vagy fertőzésének gyanújában nem álló ebet nem irtatnak ki rögtön, ha-